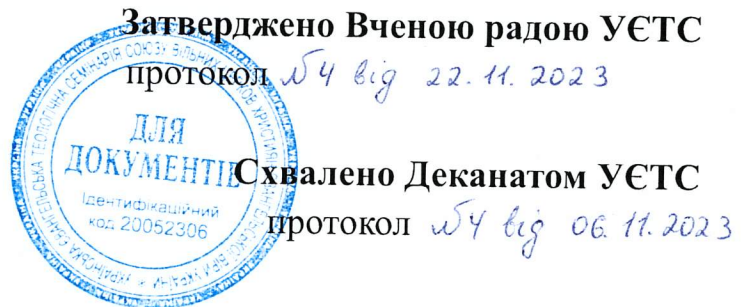

Введено в дію
наказом ректора № 22
від 22 листопада 2023 р.

**Положення щодо протидії булінгу (цькуванню)
УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ ТЕОЛОГІЧНОЇ СЕМІНАРІЇ**

Київ 2023

1. Загальні положення

1. Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ ТЕОЛОГІЧНОЇ СЕМІНАРІЇ (далі – УЄТС) та розроблено відповідно до чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» та відповідних нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України.
2. Основною метою щодо протидії булінгу є психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я та соціального благополуччя всіх його учасників: здобувачів вищої освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників та інших працівників УЄТС.
3. Головними завданнями є:
 - ознайомлення студентів та всіх працівників УЄТС з поняттям булінгу, його видами та проявами;
 - навчання конструктивних форм спілкування, поведінкових реакцій;
 - зняття деструктивних елементів у поведінці; творче розв'язання конфліктних ситуацій;
 - усвідомлення і прийняття індивідуальних відмінностей;
 - розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
 - формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності в контактах студентів з навколишнім світом;
 - підвищення рівня самосвідомості студентів та всіх працівників УЄТС, встановлення зв'язку з власним внутрішнім «я» та один з одним;
 - вміння вільно висловлювати власні почуття.

2. Порядок прийняття та внесення змін та доповнень до Положення

1. Зміни та доповнення до цього Положення ініціюються 2/4 складу Вченої ради УЄТС, а також у разі набрання чинності змін у нормативно-правових актах України.
2. Підготовка та розгляд Проекту Положення здійснюється відповідною тимчасовою робочою комісією Вченої ради УЄТС.
3. Деканат УЄТС схвалює підготовлений Проект Положення, а Вчена рада УЄТС затверджує в новій редакції.
4. Зміни та доповнення до Положення в новій редакції вводяться в дію відповідним наказом Ректора Семінарії.

3. Форми та ознаки булінгу

Булінг – це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї людини або групи людей до іншої людини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом.

1. Визначаються наступні форми булінгу:
 - фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та ін.;
 - сексуальний булінг – означає дії сексуального характеру, важко розпізнається, жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це іншим особам, замикається у собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду;
 - психологічний булінг – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна травма жертви. Психологічний булінг поділяється на:
 - вербальний булінг – образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування,

залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу; кібербулінг – новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

4. Основні напрямки протидії булінгу

1. Цькування здобувачів вищої освіти, отримувачів освітніх послуг, співробітників університету з боку довколишнього соціального середовища, так званий булінг, сьогодні одна з найбільш поширених проблем освітніх організацій, яка істотно збільшує ризик суїциду серед молоді; призводить до ескалації агресії та насильства в колективі, зниження успішності, емоційних і невротичних проблем. Профілактика булінгу передбачає роботу за наступними напрямками:

- ознайомлення професорсько-викладацького складу УЄТС з особливостями поширення масових негативних явищ серед студентів та загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «зневажання», «цькування» з огляду на розуміння проблеми насильства над здобувачами вищої освіти, отримувачами освітніх послуг, співробітниками університету, та його видами (висвітлення матеріалів на засіданнях кафедри, кураторських годинах);
- просвітницька робота психологів серед молоді щодо запобігання насильства з використанням основних форм просвітницької

- роботи, а саме: лекційної роботи, мінілекцій, круглих столів, бесід, диспутів, годин відкритих думок, усних журналів, кінолекторіїв, організації конкурсів, фестивалів, акцій, створення клубів з правових знань, організації на базі навчального закладу консультативних пунктів, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати консультації практичного психолога;
- формування правосвідомості та правової поведінки студентів і всіх працівників УЄТС, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості здобувачів вищої освіти, створення умов для самореалізації особистості.
 - формування у викладачів навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці студентів та всіх працівників УЄТС з метою формування умінь відокремлювати присутню проблему;
 - створення в УЄТС умов недопущення булінгу та відповідного середовища для профілактики та боротьби з негативними соціальними та психологічними наслідками цього явища;
 - зміцнення захисних сил особистості та організму в протистоянні цькуванню як для умовно здорових студентів, так і для тих, які вже мають соматичну або психічну патологію;
 - проведення бесід зі здобувачами вищої освіти з метою профілактики булінгу, виступи провідних спеціалістів у системі профілактичної роботи щодо подолання різноманітних форм агресивної поведінки серед підлітків.

2. Основними функціями щодо протидії булінгу є:

- діагностика – соціальне та психологічне вивчення студентів, викладачів і працівників УЄТС, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих студентів, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;
- корекція – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку та поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки (у разі недостатності психопрофілактичної роботи та за умови

необхідності, своєчасності та ефективності застосування методів психокорекції та загальної психотерапії);

- реабілітація – надання психолого-педагогічної допомоги студентам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання та соціального середовища;
- профілактика – своєчасне запобігання відхиленням у психічному та особистісному розвитку, взаєностосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової та соціальної нетерпимості, аморального способу життя та ін.;
- психологічна просвіта – підвищення психологічної культури студентів, викладачів та працівників УЄТС.

3. Організація тематичних акцій та кураторських годин, присвячених: здоров'ю, здоровому способу спілкуванню, особистісному розвитку, міжособистісному спілкуванню з метою запобігання ситуацій булінгу.

4. Запровадження методу кейс-стаді (ситуаційного методу) з метою антибулінгової роботи. Приклад: викладач пропонує студентам кейси з випадками булінгу. Завдання полягає в тому, щоб студенти у групах написали кращу кінцівку наданих сценаріїв. Виконана робота оцінюється викладачем та одногрупниками за такими критеріями: вираження емпатії до жертви булінгу у сценарії; запропоновані стратегії для реагування на інцидент; визначені ресурси для допомоги та підтримки особи; надання реалістичних стратегій для допомоги створити середовище, яке приймає та поважає відмінності.

5. Виховання здобувачів освіти здійснюють відповідно до принципів науковості, системності, наступності, природовідповідності та зв'язку з реальним життям.

5. Своєчасне реагування на виявлені або встановлені факти булінгу

1. Якщо студент, працівник УЄТС став свідком булінгу, то він має повідомити заступнику декана з навчально-виховної роботи або

- заступнику декана з навчально-методичної роботи, незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу, чи ні.
2. Після отримання звернення студента чи працівника УЄТС відповідна особа повідомляє Ректора УЄТС у письмовій формі про випадок булінгу.
 3. Ректор УЄТС розглядає звернення та призначає комісію за фактом вчинення булінгу для з'ясування всіх обставин події.
 4. У разі необхідності комісія може запитувати додаткову інформацію, а також звертатися за консультацією та/або інформацією до працівників УЄТС, які є незацікавленими особами у ситуації булінгу.
 5. До складу комісії можуть входити психологи, батьки потерпілого та «булера», Ректора УЄТС та інші зацікавлені особи.
 6. У разі, якщо скарга щодо виявлення булінгу стосується неповнолітньої особи, комісія обов'язково проводить зустрічі з батьками (законними представниками) неповнолітньої особи.
 7. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то Ректор УЄТС зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи Національної поліції України та Службу у справах дітей.
 8. Якщо комісія не встановила факт булінгу, а потерпіла сторона не згодна з таким рішенням, то потерпілий може безпосередньо звернутись до підрозділів Національної поліції України.

6. Прикінцеві положення

1. Контроль за виконанням Положення покласти на заступника декана з навчально-виховної роботи УЄТС.

Додаток 1

**ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩО
РЕГУЛЮЮТЬ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ**

1. Конституція України
2. Закон України «Про освіту»
3. Закон «Про вищу освіту»
4. Закон України від 18.12.2018 р. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»
5. Конвенція ООН про права дитини (ратифіковано 27 лютого 1991 року).
6. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182 Міжнародної організації праці (ратифіковано 5 жовтня 2000 року).
7. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифіковано 20 червня 2012 року).
8. Рекомендація CM/Rec (2009) 10 Комітету міністрів Ради Європи про викоренення всіх форм насильства щодо дітей.
9. Сімейний Кодекс України.
10. Кримінальний процесуальний Кодекс України.
11. Кримінально-виконавчий Кодекс України.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
13. Закон України від 24 січня 1995 року №20/95 – ВР «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» (зі змінами)
14. Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III «Про охорону дитинства» (зі змінами).
15. Закон України від 7 грудня 2017 року №2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству.
16. Спільний наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 19 серпня 2014 року №564/836/945/577 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2014 року за № 1105/25882.
17. Спільний наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України від 7 вересня 2009 року №3131/386

«Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї».

18. Лист Міністерства освіти і науки України 18.05.2018 № 1/11-5480

«Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству»

Додаток 2

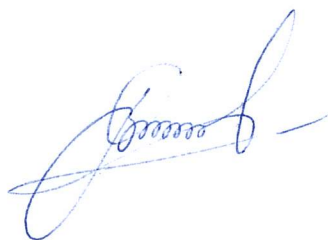
**ПЛАН ЗАХОДІВ із запобігання та протидії булінгу (цькування)
УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ ТЕОЛОГІЧНОЇ СЕМІНАРІЇ**

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальний
1.	Організація та проведення засідань з кураторами академічних груп для обговорення методів протидії та проявам насильства в студентському середовищі.	Протягом року	Психолог, куратори
2.	Діагностика психічного стану студентів та психологічного мікроклімату в групі студентів.	Протягом року	Психолог, куратори
3.	Кураторські години «Що таке булінг?», «Протидія булінгу», «Вплив булінгу на особистість».	Протягом року	Психолог, куратори
4.	Організація та проведення тренінгового заняття «Скажи разом з нами “Ні!” булінгу!».	Протягом року	Психолог, куратори
5.	Проведення акції «Стоп булінг!».	Протягом року	Психолог, куратори
6.	Проведення заходів присвячених Міжнародному дню протидії булінгу.	Протягом року	Психолог, куратори
7.	Довести до відома студентів, викладачів, працівників УЄТС, батьків та інших учасників освітнього процесу щодо їх обов'язку повідомляти керівника закладу про випадки булінгу	Протягом року	Психолог, куратори

	(цькування), учасниками або свідками якого вони стали.		
8.	Онлайн вебінари, психологічні консиліуми, онлайн анкетування.	Протягом року	Психолог, куратори
9.	Перегляд фільмів, в яких підіймається проблема попередження та протидія булінгу.	Протягом року	Психолог, куратори
10.	Анонімне анкетування студентів та викладачів щодо проявів насильства (втому числі і психологічного) в УЄТС і за його межами.	Протягом року	Психолог, куратори
11.	Моніторинг психологічного мікроклімату та особливостей міжособистісного спілкування студентів у групах та гуртожитку.	Протягом року	Психолог, куратори
12.	Психологічний супровід студентів, які вчинили булінг (цькування), насильство, стали його свідками, або постраждали від булінгу.	Протягом року	Психолог, куратори
13.	Профілактичні бесіди про попередження булінгу (цькування), жорстокого поводження та насильства в студентському середовищі, вдома і громадських місцях.	Протягом року	Психолог, куратори

Погоджено:

Декан факультету УЄТС

Валерій Секісов